

Když člověk cítí k dítěti lásku a jedná srdcem, nemůže udělat chybu

Pokud s dítětem z dětského domova navážete blízký vztah, může to být opravdu na celý život a můžete být první člověk, kterému bude věřit, vysvětluje hostitelka Sylvie Slováková důležitost hostitelské péče.

■ Veronika Dawidowicz

Co je to hostitelská péče a kdo je vlastně hostitel?

Hostitel je člověk, co se zajímá o děti z dětského domova. Po čase s nějakým dítětem naváže vztah tím, že dochází do dětského domova třeba jako dobrovolník a časem mezi ním a některým z dětí vznikne pouto, které je tak silné, že spolu budou chtít trávit čas i mimo dětský domov.

V dětských domovech jsou i děti bez rodin?

Málokdo si uvědomuje, že děti v dětském domově nejsou většinou sirotci bez rodin. Jsou to děti odebrané rodinám z nějakého důvodu nebo v případě, že se o ně rodiče nemohou z nějakého důvodu určitou dobu postarat. To pak ale už nejsou většinou děti do hostitelské péče, protože se předpokládá, že se do té rodiny jednou vrátí.

A je potřeba k hostitelské péči mít souhlas těch rodičů?

Při tomto způsobu péče nevádí, že dítě má někde rodiče. Většinou jsou v případě, kdy se nějaký hostitel objeví, obeznámení rodiče a OSPOD. Některé děti mají styky s rodinou dobré a navštěvují se, a tak ta potřeba mít hostitele tam není. Někde ano.

Co znamená být tím dobrovolníkem v dětském domově?

Dobrovolník chodí pravidelně děti například doučovat nebo hrát si s nimi. Umí něco, co těm dětem může nabídnout. Za měsíc, dva, tři se ty vztahy s někým mohou prohlubovat, právě tou pravidelností, kdy ony vidí, že se na ty lidi mohou spolehnout.

Může takhle přijít dobrovolník kdokoli?

Některí lidé zkouší dětské domovy oslovit napřímo, ale ne všechny jsou tomu otevřeny. Může za to například i špatná zkušenost s lidmi z veřejnosti, kteří přišli dvakrát a pak zjistili, že to pro ně úplně není. Děti jsou z toho pak smutné a ředitelé a vychovatelé chtějí ty děti chránit.

Nejllepší je tedy to zkusit přes nějakou organizaci, která působí v rámci navázání kontaktu s tím dětským domovem. O to se snažíme i my, s organizací Spoluživot.

Musí mít dobrovolník a následně možná i hostitel nějaké speciální kurzy, než začne dobrovolničit?

SYLVIE Slováková se stala hostitelkou patnáctileté dívky již ve svých pětadvaceti letech. V průběhu let si pak dívku osvojila a stala se rodičem se vším všudy.

Foto: Bet Orten

Je školení pro hostitele, které má na starosti organizace Děti patří domů, a školí i lidi ze sociální sféry. Zároveň však dělají osmihodinové školení pro hostitele. Zájemci se tam dozví třeba o tom, jak přistupovat k dětem z dětského domova.

A jak k nim tedy přistupovat?

Ty děti jsou vesměs všechny traumatizované. Je potřeba, aby se ta traumata ještě více neprohloubila, a také, aby člověk pochopil, co si ty děti prožily. Důležitá je opravdu důvěra, a když řeknete, že přijдете ve čtvrtek ve tři, tak ony s tím počítají, spoléhají na vás.

Jak člověk pozná, že právě to jedno dítě je pro něj vhodné?

Nemusí být vše tak, jak se zdá na první pohled. Vztah se opravdu vyvine až za nějaký čas. Většinou mají některé děti potřebu se předhánět a zabojoval, abyste si vybrali právě jeho. Jiné si zpočátku drží odstup a jen zpovzdálí pozorují. To ale vůbec neznamená, že o tu hostitelskou péči nestojí, nebo že ji nepotřebují. Některé děti po té péči a ně-

kom blízkém opravdu moc touží, a pokud se rozhodnou, že teď je ta pravá chvíle, může to zajiskřit hned.

Tu jiskru a to, že si vás dítě vybralo, opravdu ucítíte. Vzájemně si pak otevíráte srdce a zažíváte společně obrovskou cestu.

Co třeba hostitel s dítětem může podnikat?

Po nějaké době, kterou s ním strávíte v dětském domově, se pak domluvíte s vedením a můžete zajít třeba na limonádu, do kina nebo na procházku. Po další době už si pak dítě berete domů, na dovolenou, na prázdniny.

Jaké musí mít člověk vlastnosti, aby zvládl být dobrým hostitelem?

Musí mít především srdce na dlani. Zároveň je důležitá empatie a musí si hlavně být opravdu jistý, že to je ta jeho cesta. V momentě, kdy vztah navážete, může to být na celý život. Pro dítě opravdu můžete být první člověk v životě, kterému uvěří.

Z čeho mají hostitelé například

strach?

Často se bojí, že to emočně nezvládnou nebo nebudou vědět, jak se v některých chvílích zachovat. Vždycky říkáme, že v takových situacích je nejdůležitější zůstat autentický. Nebát se přiznat, že něco neví, nebo že nevím, jak se zachovat.

Bojí se, že s dítětem třeba budou plakat, ale ať klidně pláčou. Alespoň to dítě uvidí, že je to přirozené.

Když člověk cítí k tomu dítěti lásku a jedná srdcem, nemůže udělat chybu.

Stává se, že lidi, co mají dítě v hostitelské péči, něco překvapí?

Některí lidé jsou překvapeni, že když mají dítě třeba na víkend doma, tak si vezme sluchátka a zaleze si do pokoje. Můžou pak mít pocit, že na ně to jejich dítě kašle. Ale není tomu tak. Ono si třeba prostě jen užívá to, že má svůj pokoj. Že si může sednout na postel a jen tak být. Užívá si, že je někde, kde je chtěné.

Je hostitelská péče vhodnější pro lidi, co už děti mají, nebo spíše pro bezdětné?

Je jedno, jestli děti jsou, nejsou nebo budou. Je to opravdu o tom, aby člověk věděl, že zvládne tu pravidelnost a uvědomí si ten závazek, který tomu dává. Zároveň může hrát ale roli i to, že děti z dětského domova budou chtít mít toho dospěláka nějakou dobu jen pro sebe, a může trvat, než se propojí i s jeho rodinou. Někdy i to chce čas.

Čím myslíte, že to je?

Děti v dětském domově mají kolem sebe hodně dětí pořád a v první chvíli chtějí primárně toho „svého“ dospěláka, o kterého se nemusí dělit a můžou se o něj opřít. Ale zase platí, že je to individuální.

Jaký je nejčastější věk lidí, co mají zájem o hostitelskou péči?

Nejvíce se nám ozývají lidé ve věkové kategorii 40 - 60 let.

Je hostitelská péče nějak uvedena v zákoně?

Že by tam vyloženo bylo napsáno „Hostitelská péče“, tak to není. Pracuje se tedy s větou, která je uvedena v paragrafu třicet, že dítě může komunikovat s třetí osobou, která o něj také nějakým způsobem může pečovat. S organizací Spoluživot a Děti patří domů jednáme s příslušnými ministerstvy a snažíme se o vytvoření jednotné metodiky pro OSPODy a dětské domovy.

Může být hostitelská péče například takovou předfází péčovské péče?

Když se ten vztah hezky naváže a je možné, aby to dítě bylo uvolněno do péčovské péče, a všechno to opravdu hezky „zavakne“, tak je pak možné zažádat o péčovskou péči.